

Henri Lehikoinen

Metronomin käyttö rumpalin time-harjoittelussa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikin tutkinto

Opinnäytetyö

22.04.2015

Tekijä Otsikko	Henri Lehikoinen Metronomin käyttö rumpalin time-harjoittelussa
Sivumäärä Aika	25 sivua + 2 liitettä 22.04.2015
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto	Soitonopettaja, rummut
Ohjaaja(t)	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Tommi Rautiainen
<p>Opinnäytetyössäni tutkin miten eri tavoin metronomia voi käyttää osana rumpalin time-harjoittelua. Pohdin myös kuinka metronomin avulla voi kehittää rumpalin sisäistä time-käsitystä, time-käsitykseen liittyvää itseluottamusta ja analysoida oman taimin heikkouksia.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä olen käyttänyt muistelumenetelmää, jonka avulla pyrin havainnoimaan rumputuntejani Metropolian opintojen aikana. Työni keskiössä on olemassa olevan tiedon kerääminen ja sen edelleen soveltaminen. Työn liitteenä on äänite, jolle olen soittanut harjoituksia klikin kanssa.</p> <p>Työni keskeisin kokemuksellinen havaintoni oli että sisäistä taimia on mahdollista vahvistaa harjoittelemalla metronomin kanssa harventamalla klikkiä johdonmukaisesti, jolloin taimivastuu siirtyy soittajalle itselleen. Arvioin, että eniten taimiin vaikuttavia tekijöitä ovat itseluottamus, rento soittotekniikka, tasainen hengitys sekä keskittymiskyky. Haastavat taimi-harjoitukset parantavat keskittymiskykyä sekä luottamusta sisäiseen taimiin. Metronomin käyttö keikalla on myös itseluottamusta lisäävä tekijä, mutta soiton aikana käytettynä klikki vie aina jonkin verran keskittymistä pois itse musiikista.</p> <p>Työni tulokset auttavat minua edelleen kehittämään sisäistä taimiani ja lisäksi sain runsaasti opetusmateriaalia työelämää varten. Harjoituksia tehdessäni sain myös selkeän kuvan sekä sisäisen taimini vahvuuksista että heikkouksista. Mahdollisessa jatkotutkimuksessa haluaisin selvittää lahjakkuuden ja harjoittelun suhdetta suomalaisten huippurumpaleiden sisäisen taimin kehityksessä.</p>	
Avainsanat	Metronomi, taimi, tempo, itseluottamus, rummut

Author Title	Henri Lehtikainen How to Use Metronome in Drummer's Time Training?
Number of Pages Date	25 pages + 2 appendices 22 April 2015
Degree	Bachelor of Music Education
Degree Programme	Music
Specialisation Option	Drum Teacher
Supervisor	Jukka Väisänen, MMus Tommi Rautiainen, MMus
<p>In my final project, I explore different ways to use metronome in drummer's time training. I also investigate how practicing with a metronome can improve drummer's inner time, self-confidence and ability to concentrate. One of the main goals is to find out the challenges in my inner timekeeping.</p> <p>As a research method, I used the recall method and wrote down exercises that I have done with my teachers during my studies at Metropolia. The main focus is on the existing methods, but I have also invented new exercises and tools to improve inner time and also to eliminate the time challenges. I have made a CD recording of some of the exercises.</p> <p>During the project, I discovered that is possible to improve inner time by rehearsing with a metronome by eliminating some of the metronome beats in a logical order. By decreasing metronome beats within a bar, the responsibility for timekeeping shifts more to the drummer himself or herself. The key aspects of inner time are self-confidence, relaxed playing technique, constant breathing and concentration. By doing challenging exercises, drummer's self confidence and ability to concentrate improve. Using a metronome click during a gig improves self-confidence, too, but it also distracts the player's attention away from the music itself.</p> <p>The findings of my final project help me to develop my inner time further. As a result, I now have a lot of learning material for upcoming drum lessons. By doing inner time exercises, I got also a clear idea of the strengths and challenges of my inner time. In further research, I would like to conduct a survey among Finnish top drummers to determine the effect of talent and training on their time feel development.</p>	
Keywords	Metronome, time, tempo, self-confidence, drums

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Metronomi, mitä se on?	3
3	Time-käsitys	4
4	Rumpujen soitto, rumpalin time-käsitys	5
4.1	Dave Wecklin näkökulmia taimiin	5
4.2	Bernard Purdien näkökulmia taimiin	6
4.3	Peter Erskinen näkökulmia taimiin	7
5	Taimiin liittyviä ongelmia ja ihanteita	8
6	Sisäisen taimin vahvistaminen harjoitusten avulla	9
6.1	Metronomin käyttö harjoittelussa	9
6.2	Harva klikki	11
6.3	Fraseeraus	12
7	Itseluottamuksen kehittäminen	14
7.1	Haastavat harjoitukset	14
7.2	Polymetriset sekvenssit	15
7.3	Soiton analysointi	16
8	Metronomin käyttö keikalla	18
9	Klikin käyttö studiossa	20
10	Pohdinta	21
	Lähteet	24
	Liitteet	
	Liite 1. Harjoittelumallit	
	Liite 2. Ääniteliite	

1 Johdanto

Opinnäytetyössäni tutkin ja havainnoin, miten eri tavoin voin käyttää metronomia osana rumpalin time-harjoittelua. Pohdin myös, kuinka metronomin avulla voi kehittää rumpalin sisäistä time-käsitystä sekä time-käsitykseen liittyvää itseluottamusta.

Olen kerännyt työtäni varten vuosien varrella eri opettajilta saamiani time-harjoituksia ja kehitin myös itse time-harjoitteluun liittyviä sovelluksia jo olemassa olevien harjoitusten pohjalta. Lisäksi olen tutkinut muutamia time-harjoitteluun sopivia mobiilisovelluksia ja käsitellen työssäni myös niiden avulla tehtäviä harjoituksia.

Eräänlaisena tutkimusmenetelmänä käytän siis työssäni ns. muistelumenetelmää, jossa pyrin havainnoimaan rumputuntejani Metropolian opintojen aikana. Harjoituksia ja ideoita time-harjoitteluun olen saanut pääasiassa opettajiltani Tommi Rautiaiselta sekä Jari ”Kepa” Kettuselta. Muistelumenetelmän ohella pyrin kehittämään uusia harjoitteita ja välineitä rumpalin time-harjoitteluun, joten työni on sikäli luonteeltaan luova ja intuitiivinen. Olemassa olevan harjoitustiedon kerääminen on kuitenkin työn keskiössä.

Valitsin työni aiheeksi metronomin käytön rumpujensoiton harjoittelussa, koska olen kiinnostunut sisäisen taimi (time) käsityksen kehittämisestä. *Työni tarkoituksena on havainnollistaa käytännön esimerkein, miten metronomia voi käyttää luovasti rumpujen soiton harjoittelussa, miten sen avulla voi kehittää sisäistä taimia ja itseluottamusta sekä kuinka metronomia voi hyödyntää keikkatilanteessa.* Lisäksi tavoitteenani on kehittää klikkiin soittamisen taitoa ja rumpukomppien sekä rumpufillien oikea-aikaista ajoitusta suhteessa pulssiin.

Olen käyttänyt metronomia sekä yksin harjoitellessa että eri bändien kanssa sekä treenikämpällä että keikoilla. Harjoittelussani olen edennyt johdonmukaisesti perusharjoituksista vaativampiin ja käyttänyt metronomia monipuolisesti erilaisten tekniikkaharjoitusten tukena. Eniten olen käyttänyt metronomia päätyössäni Hurma-yhtyeen keikoilla viimeisen vuoden aikana. Opinnäytetyötäni varten olen kiinnittänyt keikkaillessa huomiota mm. klikin käyttöön, keskittymiseen, hyvään tasapainoon soittoasennossa, rumpusetin (Kuva 1.) ergonomiseen asetteluun sekä lihasten rentouteen.

Kuva 1. Rumpusetti.

Koska rumpalin päätehtävä bändissä on tempon ylläpito, on erityisen tärkeää että hänellä on vahva time-käsitys sekä hyvä itseluottamus. Itseluottamus ja itsevarmuus ovat rumpalille tärkeitä ominaisuuksia sillä varsinkin rock-musiikissa rumpali on taimin kannalta kaikkein määräävin tekijä. Hyvä itseluottamus tarkoittaa myös sitä, että rumpali luottaa soittotilanteessa omaan taimiinsa vankkumattomasti, vaikka ei olisikaan niin sanotusti aina oikeassa. Päädyin työssäni käyttämään itsevarmuuden sijasta sanaa itseluottamus, koska itseluottamus on yhteydessä tiettyyn taitoon – tiedät, että olet hyvä jossakin (Nyström 2014). Sisäisen time-käsityksen tutkimisesta on eniten hyötyä itselleni, mutta myös muille sisäisen taimin kehittämisestä kiinnostuneille rumpaleille.

Aiheeseen liittyvää sanastoa:

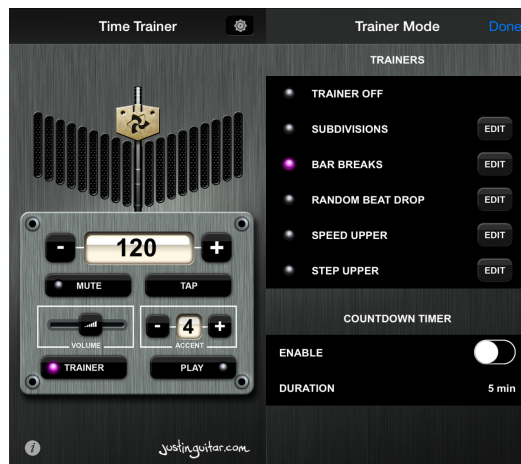
- Taimi (Time) = Pulssi, tempo, syke. (Rautiainen 2006, 74)
- Syke = Tasainen ja jatkuva musiikillisen ajan mittayksikkö. (Laukkanen 2005)
- Isku (Beat) = Sykkeen osa, jolle on annettu merkitys. Iskut ovat määriteltyä sykettä. (em.)
Sekvenssi = aiheen siirto, esim. saman melodian toistaminen eri korkeudelta. (Heikkilä & Halkosalmi 2005, 249.)
- Metronomi = Johann Nepomuk Mälzelin keksimä tempon mittauslaite. (em., 249.)
- Behind the beat = Soittaa takakenoisesti suhteessa pulssiin.
- On the beat = Soittaa täsmälleen keskelle pulssia.
- On top of the beat = Soittaa etukenoisesti suhteessa pulssiin.

Käytän työssäni molempia muotoja time ja taimi, koska joissakin yhteyksissä sana taimi taipuu mielestäni paremmin kuin time. Työni alkupuolella avaan taimi-harjoitteluun liittyviä käsitteitä, jonka jälkeen käyn läpi erilaisia metronomin avulla tehtäviä harjoituksia. Luvusta seitsemän eteenpäin käsittelen erilaisia rumpalin sisäisen taimi-itseluottamuksen vahvistamiseen liittyviä harjoituksia ja työni loppupuolella analysoin keikkatilanteeseen liittyviä taimiin vaikuttavia osatekijöitä. Metronomin käytöstä on Metropoliassa aikaisemmin tehnyt opinnäytetyönsä basisti Sampo Tiittanen (2009).

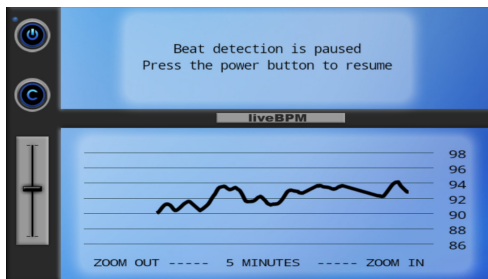
2 Metronomi, mitä se on?

Metronomi on alun perin ollut mekaaninen kellokoneistoon perustuva koje, jonka kehitti noin vuonna 1812 hollantilainen Diederich Nikolaus Winkel. Metronomin patentoi kuitenkin nimiinsä saksalainen Johann Nepomuk Mälzel vuonna 1815, jolloin myös metronomi sanana vakiintui osaksi englannin ja ranskan kieltä. (Fallows 2015, Verkkodokumentti.)

Metronomia käytetään musiikissa pääasiassa kahteen päätarkoitukseen: tempon mittaamiseen ja tempon ylläpitoon. Mekaanisista metronomeista on kuljettu kehityksen saralla pitkä matka nykypäivään, jossa metronomia käytetään erilaisina sovelluksina esimerkiksi älypuhelimissa. Peruseriaate laitteelle on kuitenkin edelleen sama: tempon mittaaminen ja sen esittäminen. Työni kannalta keskeisimpiä mobiililaitteille tarkoitettuja metronomi-sovelluksia ovat iOS käyttöjärjestelmissä toimivat: *Yamaha Metronome* (Kuva 2), *Time Trainer Metronome* (Kuva 3.) ja tempon analysointiin tarkoitettu *Live BPM - Beat Detector* (Kuva 4.). Rumpujen soitossa metronomi on erityisen keskeinen apuväline, koska rumpalin vastuulla on perinteisesti yhtyeessä tempon ylläpito ja kappaleen oikean esitystempon määrittäminen.

Kuva 2. Yamaha Metronome. Kuva 3. Time Trainer Metronome.

Kuva 4. Live BPM – Beat Detector.

3 Time-käsitys

Rumpujen soittossa time-käsitys voidaan jakaa karkeasti kolmeen osaan: taimi (engl. time), time-tunne (engl. time feel) ja svengi (engl. groove) (Morgenstein 2004, 86). Hyvä time-käsitys ei tarkoita pelkästään yhtä edellä mainituista osa-alueista tai esimerkiksi vain matemaattisesti täsmällistä komppia suhteessa pulssiin, vaan kokonaisuutena svengaavaa komppia ja perustaa, johon muut soittajat voivat nojata ja luottaa.

Monesti puhekielessä käytetään myös sanaan groove, jonka itse suomentaisin suoraan sanalla svengi. Groove-sanan merkitys englannin kielessä on kuitenkin hieman abstraktimpi. Amerikkalaisen Modern Drummer-lehden kolumnisti ja rumpali Albe Bonacci määrittelee grooven seuraavasti: järjestelmällisesti toistuvaa vahvojen ja heikkojen rytmielementtien vuorottelua (Bonachi 2006, 110). Määritelmä saattaa kuulostaa aluksi hieman kömpelöltä, mutta kuvaa mielestäni silti osuvasti juuri rumpujen soittoon liittyvää termiä groove.

Englannin kielessä käytetään termejä time (aika) ja feel (tunne) jotka amerikkalainen kitaristi Steve Lukather puolestaan määrittelee seuraavasti:

Time on jotain sellaista, jota ei voi oppia vaan se on sisäänrakennettuna jokaiseen ihmiseen. Rumpali voi soittaa täydellisesti klikkiin vaikka koko päivän, mutta se ei tarkoita että se automaattisesti tuntuisi hyvältä. Tuntuma ja taimi ovat kaksi eri asiaa. Taimi on jokaisella, mutta kaikki eivät ilmennä sitä samalla tavoin. (Lukather 2007, 90.)

Opinnäytetyössäni lähdin siitä ajatuksesta että rumpalin time-käsitystä ja sen eri osia: svengiä, klikkiin soittamista, sisäistä taimia sekä itseluottamusta voi kehittää metronomin avulla tehtävillä harjoituksilla. Tutkin työssäni kaikkia edellä mainittuja time-käsitykseen liittyviä osa-alueita sekä niistä muodostuvaa kokonaisuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä.

4 Rumpujen soitto, rumpalin time-käsitys

Rumpujen soittoa ja rumpalin time-käsitystä käsittelevässä luvussa esittelen muutamia Modern Drummer -lehden 'It's all about time' (Haid 2007, 76-80) -artikkelista poimiani ammattirumpaleiden näkökulmia ja ajatuksia. Artikkelia varten oli haastateltu monia arvostettuja huippurumpaleita, mutta poimin työtäni varten Dave Wecklin, Bernard Purdien ja Peter Erskinen muutamia keskeisiä ajatuksia, joita myös tässä opinnäytetyössäni käsittelem. Kaikkien kolmen rumpalin haastatteluista käy ilmi se, että muiden kanssasoittajien tulee voida luottaa rumpalin taimiin ja sen johdonmukaisuuteen. Dave Weckl ja Peter Erskine pitivät molemmat myös soiton rentoutta yhtenä tärkeimpänä taimiin vaikuttavana soittoteknisenä tekijänä. Bernard Purdie puolestaan korosti rumpalin asenteen ja itseluottamukseen merkitystä taimiin vaikuttavana tekijänä.

4.1 Dave Wecklin näkökulmia taimiin

Amerikkalainen fuusiojazz-rumpali Dave Weckl kuvailee rumpalin taimia seuraavasti:

Mielestäni kappaleen tuntuma, fiilis ja taimi lähtevät kaikki rumpalista. Jos rumpalin taimi on heikko, ei muilla soittajilla ole tukevaa perustaa jonka päälle rakentaa omaa soittoaan. Rumpalin taimin täytyy olla vahva ja johdonmukainen, jotta soitto tuntuu hyvältä ja kappale toimii. (Weckl 2007, 77)

Weckl korostaa, ettei hän kiihdytä tai hidasta tempoa jonkun toisen soittajan huonon taimin mukaan, mutta saattaa sen sijaan ”hienosäätää” omaa taimiaan joko etu- tai takakenoiseksi, sen mukaan miten kuuluu muiden soittimien asettuvan. (Weckl 2007, 77.)

Studiotyöskentelyn suhteen Weckl kuvaa itseään hyvin analyttiseksi etenkin bändin kokonaistaimin suhteen. Soitettaessa klikkiraidan kanssa ongelmaksi muodostuu Wecklin mukaan usein se, että joku soittaja kiillaa tai hidastaa. Tällaisissa tilanteissa hän pyrkii löytämään sopivan esitystempon äänittämällä kappaleen ensin ilman klikkiä. Näin on paremmin mahdollista havaita mihin tempoon bändin luonnollinen taimi asettuu. (Weckl 2007, 77.)

Dave Weckl pitää tärkeänä, että ilman klikkiä soitettaessa keho pysyy rentona, sillä jos lihakset ovat jännittyneenä myös soitto kuulostaa jäykältä. Hän lisää myös, että on tärkeää harjoitella klikin kanssa kahdesta syystä: ensinnäkin klikin kanssa soittamisen tulee olla niin luontevaa, ettei sen olemassaoloa enää edes ajattele, jolloin klikkiä ei myöskään tarvitse ”jahdata”. Toisekseen metronomi auttaa rumpalia löytämään soitostaan taimilliset heikkoudet ja sen kanssa treenaaminen kehittää rumpalin omaa taimia johdonmukaisemmaksi ja vakaammaksi. (Weckl 2007, 77.)

4.2 Bernard Purdien näkökulmia taimiin

Amerikkalainen sessiorumpali ja studiolegenda Bernard Purdie kuvailee time-käsitystään näin:

Sisäinen kello on se, joka luo rumpalin taimin ja herkkyyden taimin suhteen. Luottaakseen taimiinsa, rumpalin täytyy aina tietää missä tahdin ykkönen on. Niin kauan kuin tiedät ykkösen paikan, sisäinen metronomisi pitää taimin johdonmukaisena. Mutta pitääkseen tahdin ykkösen kohdallaan, rumpalin täytyy laskea mielessään. Laskeminen on kaikki kaikessa. (Purdie 2007, 78.)

Purdie totetaa, että kehittääkseen taimia rumpalin täytyy todella keskittyä taimin harjoittamiseen ja etenkin laskemiseen. Purdie myös korostaa, että rumpalista kanssasoittajille välittyvän asenteen tulisi olla: luottakaa minuun, minä olen kuski, minä ohjaan teidät oikeaan suuntaan. Purdien mukaan positiivinen asenne soitossa kuuluu myös rumpalin taimissa ja vaikuttaa siihen miten kanssasoittajat ja yleisö rumpalin kokevat. Positiivi-

nen asenne ja itseluottamus tulisi kuulua aina taimissa riippumatta siitä soittaako sitten keikalla vai studiossa. (Purdie 2007, 78.)

Purdie kertoo suhtautuneensa klikkiin alusta asti ikään kuin yhtenä instrumenttina muiden joukossa, joten työskentely metronomin tai klikkiraidan kanssa ei ole tuottanut hänelle ongelmia. Lisäksi Purdie korostaa, ettei metronomilla tai millään muullakaan ulkoisella tekijällä tulisi olla vaikutusta rumpalin itseluottamukseen tai luovuuteen soittotilanteessa. (Purdie 2007, 78.)

4.3 Peter Erskinen näkökulmia taimiin

Jazzrumpali ja sessiomuusikko Peter Erskinen mukaan eri musiikkityylit määritellään rytmisten alijakojen (8-osat, 16-osat jne.) mukaan. Erskinen mukaan alijaot ja fraseeraus suhteessa pulssiin, määrittelevät svengin. Saavuttaakseen ajavan, mutta rennon taimin, rumpalin tulee todella keskittyä nuottien ja taukojen pituuteen. Parhaana esimerkkinä fraseerauksen hallinnasta Erskine pitää Toton edesmennyttä rumpalia Jeff Porcaroa, jonka soitosta hän nostaa esiin etenkin Porcaron backbeatin (virveli-iskut 4/4-osa tahdin osilla 2. & 4.) sijoittelun suhteessa pulssiin. (Erskine 2007, 78.)

Jeff Porcaro ei muuttanut tempoa mihinkään suuntaan. Juttu oli se että hänen vasen kätensä soitti takakenoisesti suhteessa pulssiin ja teki näin Porcaron taimista läskin ja svengaavan. (Erskine 2007, 78.)

Erskine pitää yleisimpänä taimi-ongelmana kiilaamista. Hänen mukaansa kiilaaminen johtuu useimmiten siitä, että rumpali ei keskity tarpeeksi jättämään aikaa nuottien välille. Erskine myös korostaa luonnollisen ja tasaisen hengityksen merkitystä soiton rentouteen, sillä mitä rennompana lihakset ovat, sitä paremmin ne myös toimivat. Erskine kertoo itse tehneensä paljon töitä nuorempana pystyäkseen soittamaan rennosti ja hyvällä taimilla. Hän nostaa historiasta esiin myös muutaman esimerkkirumpalin, joiden soitossa rentous on ollut keskeisenä tekijänä:

Mel Lewis soitti rennosti ja niin teki myös Buddy Rich. Jopa Billy Cobham soittaessaan Mahavishnu Orchestra:ssa soitti rennosti ja juuri siitä syystä hän pystyi soittamaan niin vaivattomasti nopeita fillejä vuorokäsin ympäri settiä. (Erskine 2007, 78.)

Kuten Erskine toteaa, rentous on yksi keskeisimmistä taimiin vaikuttavista tekijöistä. Rennolla tekniikalla soittavan rumpalin taimi on lähes automaattisesti levollisempi ja

istuvampi kuin jännittyneesti soittavan rumpalin. Rentouden merkitystä suoritukseen on tutkittu enemmän urheilun puolella mutta halusin nostaa sen esiin myös taimikäsityksen yhteydessä, sillä olen omassa soitossani huomannut rentouden vaikuttavan moneen soittotekniikan osa-alueeseen. Rennon tekniikan kannalta tärkein osatekijä on tasainen hengitys. Lihasten jännittäminen ja hengityksen pidättäminen soiton aikana tekevät taimista puskevaa ja myös tempo saattaa lähteä helpommin kiihtymään.

Erskinen mukaan kehittääkseen taimia ja svengiä, rumpalin kannattaa harjoitella komppaamaan ensin vain yhdellä kädellä. Erskine pitää tätä kurinalaista harjoittelumetodia yhtenä tärkeimmistä keinoista musikaalisen ja svengaavan taimin saavuttamiseksi. (Erskine 2007, 78.)

5 Taimiin liittyviä ongelmia ja ihanteita

Rumpujen soittoon liittyviä keskeisiä taimin ongelmia ovat:

- Tempon kiihdyttäminen tai hidastaminen kappaleen taitteissa tai heti alussa
- Fillien kiilaaminen tai laahaaminen
- Tahdin 1. iskun kadottaminen esimerkiksi fillin aikana
- Virvelin tai bassorummun taimin epämääräinen vaihtelu suhteessa pulssiin

Ihanteellinen taimikäsitys taas tarkoittaa että:

- Kappaleen tempo ei tahattomasti kiihdy tai hidastu
- Bassorummun ja virvelin iskut ovat kompin sisällä luonteivissa paikoissa, jolloin komppi kulkee ja svengaa.
- Fillit eivät kiilaa tai laahaa.
- Tahdin 1. isku on aina kohdallaan myös fillien jälkeen.
- Rumpali pystyy halutessaan manipuloimaan esimerkiksi virvelin iskujen ajoitusta siten, että ne ovat joko takana (behind the beat), juuri kohdallaan (on the beat) tai edessä (on top of the beat) suhteessa pulssiin.

Metronomi auttaa varmistamaan, että kulloinkin soitettavan kompin keskeiset elementit on ajoitettu johdonmukaisesti. Rockmusiikissa bassorumpu soitetään tyypillisesti tahdin 1. iskulle kun taas jazzmusiikissa svengin kannalta olennaisimpia ovat tahdin iskut 2. ja

4. Ajan myötä nämä elementit sisäistyvät harjoittelun kautta eikä niitä enää tarvitse ajatella esimerkiksi keikalla. (Hummel 2012, Verkkodokumentti.)

6 Sisäisen taimin vahvistaminen harjoitusten avulla

Työni keskeinen ajatus on että rumpali voi vahvistaa taimiaan metronomin avulla tehtävillä harjoituksilla. Taimi-harjoittelussa keskeistä on keskittyminen ja kehon hallinta siten, että soitto olisi mahdollisimman rentoa riippumatta siitä millä voimakkuudella tai tempolla soitetaan. Harjoituksilla on tarkoitus valmentaa rumpalia tavalliseen soittotilanteeseen, jossa hän on pelkästään sisäisen taiminsa varassa.

6.1 Metronomin käyttö harjoittelussa

Rumpalin tärkein apuväline taimiharjoittelussa on metronomista saatava rytmien tuki eli klikki, josta soittaja kuulee millä tempolla kappaletta tai harjoitusta soitetaan. Klikkiä käytetään pääasiassa siksi, että kappale alkaa ja loppuu samalla tempolla (Rautiainen 2006, 11). Jotta klikkiä voi käyttää luovasti, tulee metronomissa olla riittävän monipuoliset toiminnot. Tärkeimpiä ominaisuuksia ovat 8-osat, 16-osat, 8-osa trioli, mahdollisuus muuttaa tahtilajia (esim. 1-9 iskua/tahti), laaja tempoala (esim. 35 - 250 iskua minuutissa) ja kuulokeliitännät. Perinteisten rumpalien suosimien metronomien kuten *Tama Rhythm Watch 105:n* (Kuva 5.) ja *Boss DB-30:n* (Kuva 6.) sijaan harjoittelussa voi käyttää myös älypuheliin ladattavissa olevia sovelluksia kuten iOS käyttöjärjestelmässä toimiva *Yamaha Metronome* tai Android käyttöjärjestelmässä toimiva *Mobile Metronome*. Molemmissa edellä mainituissa sovelluksissa on helppo ja selkeä käyttöliittymä sekä riittävät perustoiminnot.

Kuva 5. Tama RW-105.

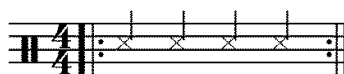

Kuva 6. Boss DB-30.

Perusideana on aloittaa harjoittelu hitaalla tempolla, jolloin neljäsosanuottien väliin jää enemmän aikaa ja jolloin iskujen sijoittamiseen joutuu keskittymään todella paljon.

- Ensimmäinen tavoite on opetella soittamaan 1/8-osa komppia 1/8-osa klikin kanssa siten, että kaikki rummuilla soitettavat iskut tapahtuvat samanaikaisesti metronomin kanssa.
- Seuraava askel on valita metronomista 1/4-osa klikki (kuva 7), jolloin vain bassorummun ja virvelin iskut ajoitetaan metronomin kanssa päällekkäin. Tavoitteena on ajoittaa iskut niin täsmällisesti kohdalleen, ettei metronomin ääntä kuuluu laisinkaan.

Käytännön harjoittelussa auttaa kun metronomin äänen kuulee selkeästi esimerkiksi korvamonitorista. Iskujen ollessa kohdallaan, metronomin ääni ikään kuin ”katoaa”. Tällainen metronomin kanssa tehtävä harjoittelu pakottaa rumpalin keskittymään iskujen oikea-aikaisuuteen kompin sisällä ja sen tuloksena kompin peruspilarit (bassorumpu sekä virveli) asettuvat täsmällisesti kohdalleen. Sama periaate toimii myös 1/16-osa ja 1/8-osa triolipohjaisissa shuffle-kompeissa.

Kuva 7. 1/4-osa klikki.

6.2 Harva klikki

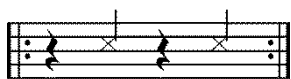
Kun 1/4-osa klikkiin soittaminen alkaa sujua, aletaan klikkiä harventaa johdonmukaisesti. Tällöin tempon ylläpitovastuu siirtyy entistä enemmän soittajalle itselle ja sisäinen time-käsitys vahvistuu. On kuitenkin äärimmäisen tärkeää treenata ensin niin, että soittajalle kehittyy mahdollisimman vahva tuntuma 1/4-osa pulssiin ja vasta sitten siirtyä harvennettuihin klikkiharjoituksiin.

- Ensimmäinen harvennettu klikkiharjoitus tapahtuu niin, että metronomi asetetaan osumaan tahdin 1. ja 3. iskuille (kuva 8). Tässä treenissä oleellista on bassorummun ajoittaminen tarkasti metronomin kanssa samaan aikaan.
- Harjoituksen seuraava askel on klikin asettaminen tahdin iskuille 2. ja 4. (kuva 9) jolloin puolestaan virvelillä soitettava "backbeat" kohdistetaan täsmälleen samoille iskuille metronomin kanssa.

Seuraavat harjoitukset (kuva 8, kuva 9) lisäävät rumpalin vastuuta taimin ja tempon ylläpidosta sekä "pakottavat" vuorollaan joko bassorummun tai virvelin täsmälleen oikealle iskuille suhteessa pulssiin.

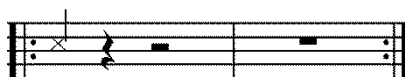

Kuva 8. 1/4-osa klikki tahdin iskuilla 1. ja 3.

Kuva 9. 1/4-osa klikki tahdin iskuilla 2. ja 4.

Klikkiä voidaan harventaa edellä mainitusta esimerkistä edelleen siten, että se osuu esimerkiksi vain tahdin 1:lle, 2:lle, 3:lle tai 4 iskuille tai vaikkapa kahden tahdin sekvenssissä ensimmäisen tahdin ykköselle (kuva 10).

Kuva 10. 1/4-osa klikki kahden tahdin sekvenssin 1. iskulla.

Edellä kuvatuilla harjoituksilla pyritään siis ensin luomaan vahva käsitys 1/4-osa pulsista ja kohdistamaan bassorummun ja virvelin iskut täsmällisesti kohdalleen. Kun 1/4-osa klikki on sisäistynyt riittävästi, siirrytään vahvistamaan rumpalin itseluottamusta harventamalla klikkiä edelleen.

Yhteenveto klikin käytöstä

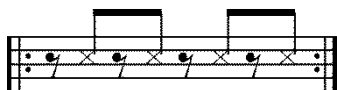
- Pääsääntöisesti käytetään 1/4-klikkiä.
- 1/8-kompeissa aluksi 1/8-klikki jolloin kaikki iskut osuvat 8-osille.
- 1/16-kompeissa sama periaate.
- Klikkiä harvennetaan johdonmukaisesti, esim. 2 & 4:ltä tahdin ykköselle ja sitten joka toiseen tahtiin jne.
- Klikkiharjoittelu on samalla keskittymisharjoittelua, tempon sisäistämistä ja itseluottamuksen vahvistamista.

(Rautiainen 2006, 11–12)

6.3 Fraseeraus

Metronomin avulla voidaan myös vahvistaa sekä tasajakoista että kolmimuunteista (1/8-osa triolipohjaista) fraseerausta siten, että asetetaan klikki harjoitettavan alijaon heikolle osalle. Esimerkiksi tasajakoisessa 1/8-osa rumpukompissa klikki voidaan asettaa osumaan 1/4-osa iskun jälkimmäiselle 1/8-osalle eli ns. takapotkulle (kuva 11), jolloin rumpalin vastuulla on sekä tempon ylläpito että oikea-aikainen fraseeraus suhteessa klikkiin.

Klikin asettaminen tahdin heikoille osille edesauttaa 1/8-osa nuottien ajoitusta ja saa näin kompin paremmin svengaamaan. Oleellista on pysyä mahdollisimman rentona ja hengittää tasaisesti.

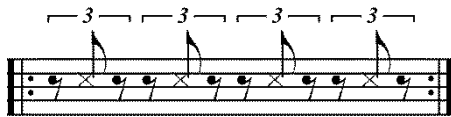
Kuva 11. 1/8-osa takapotku-klikki.

Kolmimuunteiset shuffle-kompit ovat varsinkin vasta-alkajille usein haastavia juuri niiden kolmijakoisuuden takia. Kolmimuunteisuuden sisäistämistä voidaan vahvistaa soittamalla esimerkiksi 1/8-osa shuffle-komppia niin, että klikki osuu 1/8-osatriolin kolmannelle 1/8-osalle eli shufflen "up-beatille" (kuva 12). Takapotkuklikki pakottaa näin shuffle-kompin osumaan kohdalleen, koska soitto svengaa kunnolla vasta kun klikki on 1/8-osa triolin kolmannen 1/8-osan kanssa täsmälleen kohdallaan.

Kuva 12. "Up beat" -klikki.

Kolmimuunteisia komppeja voidaan harjoitella myös siten, että asetetaan metronomin klikki 1/8-osatriolin toiselle 1/8-osalle (kuva 13). Tässä harjoituksessa rumpali joutuu todella keskittymään, jotta tempo ja kolmimuunteinen fraseeraus pysyvät kohdillaan. Tämä harjoitus on melko vaativa varsinkin nopeammilla tempoilla, joten parhaiten se soveltuu hitaiden shuffle- ja triolikomppien harjoitteluun.

Kuva 13. Klikki 1/8-osa triolin keskellä.

Myös 1/16-osa pohjaisten komppien fraseerausta voidaan harjoitella siirtämällä klikkiä 1/16-osa alijaon heikoille osille sekä tasajakoisissa että kolmimuunteisissa kompeissa. Tasajakoisissa 1/16-osa kompeissa vaihtoehtoja klikin paikalle on yhteensä neljä, mutta fraseerausharjoittelun kannalta niistä tärkeimmät ovat 1/16-osa alijaon toinen (kuva 14) ja neljäs 16-osa (kuva 15).

Kuva 14. 1/16-osa klikki alijaon 2. iskulla.

Kuva 15. 1/16-osa klikki alijaon 3. iskulla.

7 Itseluottamuksen kehittäminen

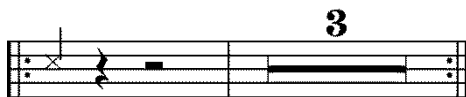
Klikin kanssa harjoittelu on mahdollista viedä hyvinkin pitkälle, jolloin luottamusta omaan sisäiseen time-tuntemukseen on mahdollista kehittää vielä entisestään.

Tavoitteena on saavuttaa sellainen itseluottamus, ettei taimia tarvitse niinkään enää ajatella soittotilanteessa. Tämä mahdollistaa paremmin muiden kuuntelun ja keskittymisen siihen, että musiikki todella toimii ja svengaa. (Carlock 2007,90.)

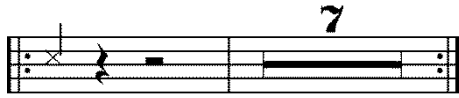
7.1 Haastavat harjoitukset

Haastavia harjoituksia ovat todella harvaan klikkiin tehtävät treenit, jotka samalla paljastavat kuinka vahva rumpalin oma tempon ja taimin hallinta on. Yksinkertainen, mutta haastava tapa on harjoitella esimerkiksi neljän (kuva 16), kahdeksan (kuva 17) ja kahdentoista tahdin (kuva 18) mittaisiin kiertoihin mitä tahansa 1/8-osa pohjaista komppia siten, että klikki osuu vain kierron ensimmäisen tahdin ykköselle. Harjoitukset ovat samalla myös keskittymisharjoituksia, joiden tavoitteena on kehittää rumpalin syvää keskittymiskykyä.

Teknisenä haasteena näissä harjoituksissa voi olla käyttötarkoitukseen sopivan metronomin löytäminen. Applen iOS alustalle on ladattavissa *Time Trainer* –sovellus, jonka ominaisuudet ovat riittävän laajat alla olevien harjoitusten toteuttamiseen. Myös perinteisillä rumpukoneilla kuten esimerkiksi *Boss DR-503*:lla pystyy toteuttamaan tällaisia sekvenssiharjoituksia.

Kuva 16. 1/4-osa klikki neljän tahdin sekvenssin ykkösellä.

Kuva 17. 1/4-osa klikki kahdeksan tahdin sekvenssin ykkösellä.

Kuva 18. 1/4-osa klikki 12-tahdin sekvenssin ykkösellä.

Keskittymiskykyä voi testata seuraavanlaisella pitkäkestoisella harjoituksella: Harjoituksen aluksi valitaan jokin entuudestaan tuttu komppi esimerkiksi 4/4-osa tahtilajissa. Seuraavaksi valitaan sellainen tempo, jossa taimin pito omasta mielestä tuottaa eniten vaikeuksia. Itse harjoituksen ideana on soittaa ilman klikkiä yhtäjaksoisesti 30min valittua komppia ja pitää tempo samana koko harjoituksen ajan.

- Ensimmäinen tavoite on saada komppi tuntumaan hyvältä ja svengaamaan.
- Toisena tavoitteena on pitää tempo samana harjoituksen alusta loppuun ja ajoittaa virvelin sekä bassorummun iskut johdonmukaisesti.

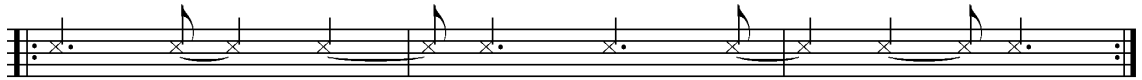
Harjoitus voidaan tehdä myös metronomin kanssa siten, että klikki asetetaan osumaan joko kaikille neljäsosille tai vain tahdin ykköselle. Harjoituksen äänittäminen auttaa analysoimaan kuinka hyvin tempon pito onnistui. Apuna harjoittelussa kannattaa käyttää iOSille ja Androidille saatavaa *Live bpm* -mobiilisovellusta, joka piirtää harjoituksesta tempokartan.

7.2 Polymetriset sekvenssit

Haastaviin harjoituksiin kuuluvat myös polymetriset¹ sekvenssit joissa ideana on ajatella metronomin 1/4-osa klikki esim. pisteellisenä neljäsosa nuottina (Kuva 19). Klikkiä ei siis tarvitse ohjelmoida minkään ulkoisen apuvälineen avulla vaan. Harjoitus toteutetaan soittamalla esimerkiksi peruskomppia siten että bassorumpu soittaa 4/4-osa tah-

¹ Polymetriikka = usean eri tahtilajin tai eri pituisen metrisen yksikön päällekkäisyys (Nuorvala, Juhani & Pohjannoro, Hannu 2002)

din iskuille 1. ja 3. ja virveli puolestaan iskuille 2. ja 4. Hi-hat soittaa tasaisia 1/8-osia. Harjoituksesta muodostuu kolmen tahdin sekvenssi mutta tarkoitus on silti soittaa neljän, kahdeksan ja 16-tahdin kierroissa komppia siten, että aina kierron viimeiselle tahdille soitetaan filli.

Kuva 19. Pisteellinen neljäsosa nuotti

Toisen polymetrisen sekvenssin muodostaa pisteellinen puolinuotti (Kuva 20). Tässä harjoituksessa klikki siirretään mielessä siten, että pisteellinen puolinuotti muodostaa yhteensä kolmen tahdin sekvenssin. Harjoituksen ideana on myös soittaa ensin neljän, kahdeksan ja 16-tahdin kierroissa komppia ja fillata esim. kierron viimeisellä tahdilla.

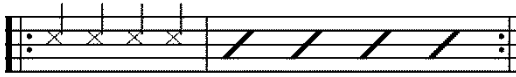
Koska pisteellinen puolinuotti osuu 4/4 tahtilajissa vain kaksi kertaa tahdin aikana, on tämä rytmikuvio myös oivallinen harjoitus pohja esim. rumpusoolon harjoitteluun. Harjoittelu aloitetaan merkkäämällä ensin aksentti eli crash-symbaalilla pisteelliset puolinuotit kompin seasta. Ensimmäisen vaiheen jälkeen harjoitellaan sitten täyttämään nuottien väliin jäävät välit fillaamalla rumpusoolon omaisesti.

Kuva 20. Pisteellinen puolinuotti.

7.3 Soiton analysointi

Rumpalina ja muusikkona kehittyäkseen on tärkeää tarkastella omaa soittoa ja sen eri osa-alueita kriittisesti. Sisäisen taimin kehitystä voidaan analysoida esimerkiksi yksinkertaisella klikkiharjoituksella, jossa soitetaan tahti 1/4-osa klikin kanssa ja tahti ilman (kuva 21). Tämä harjoitus paljastaa melko nopeasti sen, kuinka hyvin perus taimiharjoitukset on omaksuttu.

Kuva 21. Tahti 1/4-osa-klikkiä ja tahti ilman klikkiä.

Toinen kehittävä tapa analysoida sisäistä taimiaan on simuloida keikkatilannetta metronomin avulla. Harjoituksessa valitaan ensin lähtötempo, joka sisäistetään kuuntelemalla metronomin klikkiä esim. kahdeksan tahtia. Kun tempo on mielessä, kytketään metronomi pois ja aletaan soittaa esimerkiksi 1/8-osa beat-komppia 8-, 12- tai 16-tahdin kierroissa siten, että aina uuden kierron alussa tarkistetaan tempo metronomista kytkemällä se takaisin päälle.

Metronomin avulla voidaan myös simuloida tilannetta, jossa rumpalin kanssasojittajilla on huono sisäinen taimi. Harjoituksen ideana on valita ensin sellainen tempo, jossa on tavallisesti mukava soittaa esimerkiksi 115 iskua minuutissa (bpm). Harjoituksen ideana on soittaa tempossa 115 bpm mitä tahansa komppia muutama minuutti ja kun tempo on sisäistynyt, valita metronomista jokin epäjohdonmukainen tempo suhteessa alkuperäiseen esim. 136 bpm. Haastavuus syntyy siitä, että soittoa jatketaan alkuperäisessä tempossa 115 bpm metronomista kuuluvan klikin (136 bpm) päälle. Taimin analysoinnin kannalta oleellista on että harjoitus myös äänitetään. (Wells 2006, 126)

Kokonaisvaltaisen kuvan omasta taimin hallinnastaan saa parhaiten seuraavalla harjoituksella, jonka olen alun perin saanut lehtori Tommi Rautiaiselta. Harjoitukseen on lisätty muutamia osioita rumpali Gavin Harrisonin Modern Drummer -lehden haastattelun ideoimana. Harjoituksen tarkoituksena on simuloida pop/rock-kappaleen rakennetta ja äänittää omaa soittoaan ilman klikkiä. Harjoituksen runko on seuraava:

- Valitaan esitystempo ja sisäistetään se.
- Lasketaan kahdeksan tahdin ajan 4/4-osa rytmiä kapuloihin.
- Soitetaan yksinkertaista 1/8-osa komppia ja fillataan tahdeissa 8. ja 16.
- Kuudentoista tahdin jälkeen soitetaan half-time komppia 16 tahtia, jonka jälkeen palataan alkuperäiseen taimiin.
- Soitetaan vielä 8 tahtia, minkä jälkeen siirrytään fillillä ”kappaleen” C-osaan
- C-osassa soitetaan hi-hattiin pelkkiä 4-osia ja bassorummulla iskuille 2 & 4 yhteensä kahdeksan tahdin ajan, minkä jälkeen palataan fillillä alkuperäiseen peruskomppiin.

Harjoitukseen kannattaa sisällyttää myös dynamiikan vaihtelua. Peruseriaatteena on kuitenkin sisäistää tempo ja pitää se tasaisena läpi harjoituksen. Varsinainen soiton analysointi tehdään kuuntelemalla soitettu ”kappale” ja naputtamalla sen mukana esimerkiksi harjoituspädiin 16-osia vuorokäsin siten, että 16-osat tähdätään äänitteellä kuuluvan hi-hatin kanssa samaan aikaan. Harjoitus analysoidaan seuraavien kysymysten kautta:

- Muuttuiko tempo heti alkulaskun jälkeen?
- Kiilasivatko tai laahaasivatko fillit?
- Vaikuttiko dynamiikan vaihtelu taimiin?
- Oliko tempo sama harjoituksen alussa ja lopussa?

Oman soiton taimia voi tarkastella vielä lähemmin niin, että hidastaa äänitettä esimerkiksi *Amazing slow downer*- tai *Transcribe* -sovelluksilla ja analysoi mitä missäkin kohdassa taimin suhteen tapahtuu. Näin pelkän kuuntelun sijasta omaa soittoaan joutuu todella analysoimaan suurennuslasin alla, mikä taas puolestaan auttaa kehittämään taimin tuntemusta ja nopeuttaa ongelmien ratkaisua.

8 Metronomin käyttö keikalla

Metronomia käytetään tyypillisessä keikkatilanteessa kahdella tavalla: siitä joko tarkastetaan kappaleen esitystempo tai sen mukana soitetaan koko kappale. Rumpali Keith Carlock (2007) kertoo *Modern Drummer* lehden haastattelussa tarkistavansa esimerkiksi Steely Dan yhtyeen keikoilla vain kappaleen aloitustempon metronomista. Sen sijaan konsertoidessaan Stingin (Gordon Sumner) kanssa Carlock taas soitti osan kappaleista ilman klikkiä ja osan kokonaan klikkiraidan kanssa taustaraitojen takia. Tämän lisäksi jotkin kappaleet Sting laski myös itse käyntiin, jolloin Carlockin piti ottaa tempo Stingin laskusta. Carlock lisää että hän koki aluksi haastavana mukautua Stingin englantilaisesta punk rockista periytyvään etukeinoiseen taimiin, koska hän itse oli kasvanut soulin, bluesin ja New Orleans musiikin takakenoisen musiikin parissa. (Carlock 2007, 91.)

Metronomin käyttöä bändin kanssa koko biisin ajan kannattaa ensin harjoitella bänditreeneissä treenikämpällä, koska metronomin käyttö live-tilanteessa vaatii paljon totuttelua. Aluksi kannattaakin kiinnittää huomiota erityisesti kappaleiden taitteisiin, koska

monille rumpaleille on tyypillistä kiihdyttää tai hidastaa etenkin kertosaäkeistön tempo suhteessa säkeistöön. (Wells 2006.) Metronomin käytön bändin kanssa soittaessa tekee haasteelliseksi se, että muu bändi ei kuule klikkiä ja soittaakin pääasiassa rumpalin taimiin nojaten. Rumpalin käyttäessä metronomia, paljastuu yleensä ensimmäisenä se kuinka hyvä tai huono kanssasoittajien taimi on.

Kun metronomin käyttö alkaa sujua riittävästi bänditreeneissä, voidaan metronomia alkaa käyttää myös keikalla. Pää tavoitteena on saada musiikki tuntumaan hyvältä, välttää tahatonta kiilaamista tai laahaamista ja antaa kanssasoittajille tukevaa rytmiä johon lukkiutua, soitettiinpa sitten klikin kanssa tai ilman (Bergamini 2012. Verkkodokumentti). Rumpali Kenny Aronoffin toteaa *Modern Drummer* lehden haastattelussa suhtautuvansa klikkiin enemmänkin viitteenä, joka käytännössä tarkoittaa sitä että hän voi esimerkiksi kappaleen kertosaäkeistössä soittaa hieman etukenoisesti suhteessa klikkiin ja taas säkeistöön tultaessa palata soittamaan keskelle pulssia. (Aronoff 2007, 92.)

Harjoiteltaessa metronomin kanssa on tärkeää että lihakset pysyvät rentoina ja liikera-dat ovat suhteessa kulloiseenkin tempoon. Esimerkiksi hitaissa tempoissa on luontevaa pitää käsien liikkeet mahdollisimman ilmavina, koska 1/4-osa nuottien väliin jää enemmän aikaa ja jottei soittoa tarvitse ”tähdätä” klikkiin. Perusajatuksena voi pitää että mitä hitaampi tempo sitä enemmän alijakoja kannattaa metronomista valita kuuluviin. Käytännössä tämä tarkoittaa vähintään 1/8-osia mutta oikein hitaissa tempoissa (esim. alle 70 iskua minuutissa) 1/16-osien lisääminen kuuluviin on myös erittäin hyödyllistä.

Nopeissa tempoissa on puolestaan luontevampaa soittaa pienemmillä liikeradoilla, koska 1/4-osa nuottien väliin jäävä aika on pienempi. Jalkojen, käsien ja etenkin selän sekä hartioiden rentous auttaa luonnostaan soiton asettumista hyvään taimiin. Ripeämmissä tempoissa liian tiheä alijako metronomista saattaa vain häiritä soittoa ja tehdä siitä jännittyneitä. Reippaissa tempoissa kuten 180 iskua minuutissa ja siitä ylöspäin kannattaa 1/4-osa nuotin sijasta valita enemmän puolinuotti metronomista. Tällöin korviin tuleva informaatio ei ole liian tiheää ja jättää myös soittajalle enemmän pelivaraa oman taimin suhteen.

Muutamia käytännön seikkoja täytyy ottaa erityishuomioon metronomin kanssa soitettaviin keikkoihin valmistautuessa. Ensinnäkin on hyvä kirjoittaa settilistaan tai kappalekohtaisiin muistiinpanoihin kappaleiden esitystempot, jotta niitä ei enää keikkatilantees-

sa tarvitse yrittää muistella. Helppokäyttöinen metronomi ja korvamonitorointi ovat myös välttämättömyys sujuvan toiminnan kannalta. Sisäisen taimin kehittämisen suhteen on tärkeää äänittää keikkoja ja tarkastella kriittisesti sitä miltä kappaleiden tempot tuntuvat ja eritoten vertailla niitä keikkoihin, joilla ei ole käytetty klikkiä. Ideana on löytää johdonmukaisuus tempojen suhteen. Huolimatta adrenaliinista tai väsymyksestä tempojen tulisi aina olla samat. Ei koskaan liian hitaat tai liian nopeat. (Wells 2006. Verkodokumentti.)

9 Klikin käyttö studiossa

Klikkiä käytetään tavallisesti studioäänityksissä, jotta kappaleen tempo pysyisi täsmälleen samana alusta loppuun. Klikin käyttö yleistyi Yhdysvalloissa ja etenkin New Yorkin studioissa 1970-luvun puolivälissä, jolloin elektroniset rumpukoneet otettiin käyttöön osana äänitystuotantoa. (Bruford 2007, 89.) Rumpukoneiden myötä yleistyi myös se vaatimus, että ammattirumpalin täytyy osata soittaa studiossa klikin kanssa.

Klikki voi olla studiossa joko rumpalin paras ystävä tai pahin vihollinen riippuen siitä, kuinka paljon on harjoitellut klikin kanssa soittamista uransa aikana. Nykyajan äänitystuotannolle on tyypillistä että rumpuraitoja editoidaan studiossa jälkikäteen monin tavoin. Useimmiten esimerkiksi epätaimissa olevat iskut pyritään asettamaan matemaattisen tarkasti kohdalleen suhteessa pulssiin. Tästä huolimatta ja toisaalta myös juuri siksi on tärkeää että rumpali pystyy soittamaan klikkiin niin, että äänitettyä raitaa voidaan jälkikäteen käyttää joko sellaisenaan tai editoida useammasta otosta yksi kokonaisuus.

Rumpali Keith Carlock kertoo Modern Drummer lehden haastattelussa että esimerkiksi kaikki hänen tekemänsä äänitykset Steely Dan yhtyeen kanssa on tehty klikkiraidan kanssa. Merkillepantavaa on että komppiosasto: rummut, basso, kaksi kitaraa ja kahdet koskettimet äänitettiin kaikki samanaikaisesti, jonka jälkeen muutamasta otosta valittiin parhaiten toimiva kokonaisuus sen sijaan, että ottoja olisi leikeltä. Carlock korostaa haastattelussaan että Steely Danin perustajajäsenet Walter Becker ja Donald Fagen halusivat hänen soittavan studiossa mahdollisimman keskelle pulssia (on the beat) niin hyvällä taimilla kuin vain inhimillisesti on mahdollista. (Carlock 2007, 91.)

Käytännön työskentely klikin kanssa studiossa ei merkittävästi eroa klikin kanssa työskentelystä live-tilanteessa. Perusperiaate studion äänitystilanteessa on se, että rumpali soittaa kappaleen rumpuraidan joko pelkän klikin tai klikkiraidan lisänä olevien taustaraitojen kanssa. Suurimpana erona vaikkapa keikkatilanteeseen on että kaikki pienetkin taimilliset heilahtelut kuuluvat studiossa erittäin selvästi. Studiotyöskentelyssä olennaista onkin 100% keskittyminen hyvän taimin pitoon. Live-soitossa klikkiä voidaan pitää enemmän ikään kuin suosituksena olemassa olevasta pulssista ja sen ympärillä voi liikkua melko vapaastikin. Studiotilanteessa kompoin naulaaminen täsmällisesti klikkin on lopputuloksen kannalta tärkeää, jotta kuunneltava äänite olisi mahdollisimman virheetön. Kuitenkaan pelkkä matemaattisesti täydellisesti klikkiin istuva soitto ei välttämättä svengaakaan yhtään. Olennaista on kiinnittää huomiota myös settibalanssiin, rumpusetin äänen väriin ja soiton estetiikkaan, jotta musiikki todella toimii ja kuulostaa hyvältä.

10 Pohdinta

Tutkin työssäni metronomin käyttöä rumpujensoiton time-harjoittelussani. Työni keskeisenä tavoitteena oli koota Metropoliassa opiskeluaikana saamani time-harjoitteet yhteen kokonaisuuteen ja tutkia sekä harjoitella niitä edelleen. Pääinnoittaja työlleni on ollut lehtori Tommi Rautiainen, jolta sain useita harjoituksia taimin kehittämiseen metronomin avulla, ollessani hänen oppilaanaan vuosina 2008-2010. Lisätietoa työhöni keräsin pääasiassa IIMP:sta (International Index of Music Periodicals) löytyvistä Modern Drummerin artikkeleista sekä Modern Drummer -lehden verkkosivuilta.

Työn keskeisimmät havainnot:

- Sisäistä taimia on mahdollista vahvistaa harjoittelemalla monipuolisesti metronomin kanssa.
- Taimiin eniten vaikuttavia tekijöitä ovat itseluottamus, rentous ja keskittymiskyky.
- Vahva taimillinen itseluottamus edellyttää paljon keskittynyttä treenaamista ja tempojen sisäistämistä.

Keskeisiä ongelmia omassa soitossani olivat etenkin tempon vaihteluun liittyvät ongelmat kuten fillien kiilaaminen ja tempon kiihtyminen esimerkiksi kappaleen A-osasta B-

osaan siirryttäessä. Lukiessani eri rumpaleiden haastatteluita huomasin, että monet soittajat pitivät tärkeänä taimiin vaikuttavana tekijänä joko koko keholla tai jollakin sen osalla tapahtuvaa pulssin pitoa soiton aikana. Oma ajatukseni on, että kappaleen tempo on ikään kuin rumpalin sävellaji, joka täytyy pysyä koko ajan mielessä. Omassa harjoittelussani huomasin, että siirtyessäni esimerkiksi kappaleen taitteessa rumpusetin hi-hat -symbaaleilta ride-symbaalille tempo tahtoi usein myös hieman hidastua. Tätä ongelmaa pystyin eliminoimaan polkemalla hi-hatilla joko 1/4-osia, 1/8-osia tai 1/8-osa takapotkua fillin aikana ja edelleen jatkaessani soittoa ride-symbaaliin.

Analysoidessani esimerkiksi fillien kiilaamista ja taimini heilahtelua tulin siihen tulokseen, että eniten taimiini vaikuttava häiriötekijä oli hengityksen epäsäännöllisyys. Havaitsin että pidätän hengitystä fillien aikana, mistä johtuen lihakset eivät olleet rentoina ja siksi fillit pyrkivät kiilaamaan. Pääongelmaksi muodostui fillitahdin jälkeisen tahdin ykkösen heilahtelu. Ongelmaa pyrin työstämään metronomin kanssa tehtävällä hajoituksella, jossa asetin klikin kuulumaan vain tahdin ykköselle jolloin suurin osa taimin pitovastuusta jäi itselleni.

Rumpali Dave Weckl korosti Modern Drummer lehden haastattelussa (ks. Luku 4.1) että rumpalin taimin täytyy olla tasainen ja vankkumaton. Kaikki tietoperustassa esittelemäni rumpalit pitivät rumpalin taimillista luotettavuutta erittäin tärkeänä tekijänä. Siinä missä Weckl ja Erskine korostivat tekniikan ja harjoittelun merkitystä taimiin vaikuttavana tekijänä, rumpali Bernard Purdie korosti myös asenteen ja itsevarmuuden vaikutusta taimiin. Myös omassa tutkimuksessani kävi ilmi että rumpalista välittyvä asenne on erittäin tärkeä kansasoittajien luottamusta lisäävä tekijä. Rockmusiikissa rumpali on bändin taimipäällikkö ja taimin määräävä tekijä. Hyvä itseluottamus on keikkatilanteessa taimiin positiivisesti vaikuttava tekijä. Soiton aikana on olennaista uskoa omiin kykyihinsä ja keskittyä vain itse musiikkiin. Rumpalin täytyy olla keikkatilanteessa sujut omien taitojensa kanssa ja toisaalta tietää mihin pystyy ja mihin taas ei. Olennaista on olla miettimättä liikaa ja keskittyä vain musiikkiin ja meneillään olevaan tilanteeseen.

Keräämästäni lähdemateriaalista kävi myös ilmi, että monet jazzrumpalit suhtautuvat klikin käyttöön esimerkiksi studiossa melko kielteisesti. Työni alkuvaiheessa ajattelin tämän johtuvan vain siitä että metronomin tarkka soitto ei ole jazzmusiikille tyypillistä tai esteettisesti tyylin mukaista. Rumpali Bill Bruford esimerkiksi esitti asian niin, että silloin kun soitto tapahtuu metronomin kanssa, rumpali ei enää keskity muiden soittajien kuuntelemiseen ja musiikki lakkaa hengittämästä (Bruford 2007, 89). Käyttäessäni itse

klikkiä keikkatilanteessa, tulin myös siihen tulokseen, että se väistämättä vei jonkin verran huomiota pois muiden kuuntelemisesta riippumatta soitettavasta musiikkityylistä.

Metronomin käytöstä keikkatilanteessa havaitsin myös, että mitä enemmän soitettava musiikki vaatii vuorovaikutusta sekä improvisointia sitä vähemmän klikkiä tulisi käyttää. On kuitenkin myös tilanteita, joissa klikin käytölle on perusteita. Esimerkiksi silloin, kun tulen itse uutena jäsenenä yhtyeeseen eikä soitettavan ohjelmiston tempot ole vielä aivan selkärangassa, niin klikin käyttö antaa itsevarmuutta. Kappaleen oikean esitystempon laskeminen ja tempon pitäminen ovat kuitenkin rumpalin tärkeimpiä päätehtäviä. Esimerkiksi tanssimusiikissa tempot ovat yleisön kannalta hyvin keskeisessä roolissa ja siksi niiden täytyy olla illasta toiseen samat. Myös rumpali Kenny Aronoff kertoi *Modern Drummer* -lehden haastattelussaan klikin käytön lisäävän itsevarmuutta keikkatilanteessa ja eliminoivan adrenaliinista tai väsymyksestä johtuvien tunnetilojen vaikutusta tempon hallintaan (Aronoff 2007, 100).

Sekä omien kokemuksieni että lähdemateriaalin haastattelujen perusteella yksi tärkeimmistä rumpalin taimia kehittävästä tekijöistä on hyvän taimin omaavien kanssamuusikoiden kanssa soittaminen. Esimerkiksi rumpalit Keith Carlock ja Simon Phillips nimesivät kanssasoittajat tärkeimmäksi taimiinsa vaikuttaneeksi tekijäksi. Omien kokemuksieni mukaan hyvän taimin omaavien muusikoiden kanssa soittaessa rumpalin sisäinen taimi vahvistuu eikä rumpalin tarvitse kantaa koko ajan taimivastuuta yksin. Keikkatilanteessa taimin kannalta tärkeä lisätekijä on myös monitorointi. Taimin pitoa helpottaa huomattavasti kun kaikki lavalla olevat soittajat kuulevat toisensa vaivatta.

Työssäni ei juuri tullut esiin eettisiä kysymyksiä esim. tekijäoikeuskysymyksiin liittyen. Esittelemäni taimi-harjoitukset on koottu opetusmateriaalista, jota olen saanut Metropolissa opiskellessani opettajiltani Tommi Rautiaiselta sekä Jari ”Kepa” Kettuselta. Olen lisäksi muokannut joitakin harjoituksia paremmin tähän työhön soveltuvaksi. Jatkotutkimuksessa voisin keskittyä selvittämään lahjakkuuden merkitystä rumpalin sisäiseen taimiin. Tutkimuksessa mitä luultavammin haastattelisin suomalaisia huippurumpaleita ja selvittäisin miten he ovat sisäistä taimiaan kehittäneet.

Lähteet

Aronoff, Kenny 2007. Remembering Jeff Porcaro and His Incredible Time Feel. Modern Drummer. USA: 90-92, 94, 96-98, 100-101, 103-104, 106.

Bergamini, Joe 2012. Practicing With a Metronome. Modern Drummer.
[Verkkodokumentti] Saatavuus
<http://www.moderndrummer.com/site/2012/05/practicing-with-metronome/?utm_content=bufferac902&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer#_> (luettu 1.1.2015)

Bonacci, Albe 2006. In the pocket: Put Some Sauce on It! – Improving Your Groove, feel, and Pocket. Modern Drummer. USA: 110-111.

Bruford, Bill 2007. It's All About Time! Modern Drummer. USA: 76-80, 82, 85, 87, 89.

Carlock, Keith 2007. Remembering Jeff Porcaro and His Incredible Time Feel. Modern Drummer. USA: 90-92, 94, 96-98, 100-101, 103-104, 106.

Erskine, Peter 2007. It's All About Time! Modern Drummer. USA: 76-80, 82, 85, 87, 89.

Fallows, David 2015. "Metronome (I)." Grove Music Online. Oxford Music Online.
[Verkkodokumentti]
Saatavuus <<http://www.oxfordmusiconline.com/subscriber/article/grove/music/18521>>
(Luettu 2.4.2015)

Haid, Mike 2007. It's All About Time! Modern Drummer. USA: 76-80, 82, 85, 87, 89.

Harrison, Gavin 2007. Remembering Jeff Porcaro and His Incredible Time Feel. Modern Drummer. USA: 90-92, 94, 96-98, 100-101, 103-104, 106.

Hummel, Jeremy 2012. Practicing With a Metronome. Modern Drummer.
[Verkkodokumentti] Saatavuus
<http://www.moderndrummer.com/site/2012/05/practicing-with-metronome/?utm_content=bufferac902&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer#_>(luettu 1.1.2015)

Laukkanen, Jere 2005. Rytmiikka 1.

Lukather, Steve 2007. Remembering Jeff Porcaro and His Incredible Time Feel. Modern Drummer. USA: 90-92, 94, 96-98, 100-101, 103-104, 106.

Nuorvala, Juhani & Pohjannoro, Hannu. 2002. Polyrytmit. Sibelius Akatemia.
[Verkkodokumentti] Saatavuus
<http://www2.siba.fi/historia/1900/eksperiment_artikkelit/polyrytmit_eks.html> (luettu 2.4.2015)

Nyström, Liselott 2014. Itsetunto ja itseluottamus. [Verkkodokumentti] Saatavuus
<<http://www.decibel.fi/tietoa/mieli/itsetunto-ja-itseluottamus>>(luettu 2.4.2015)

Purdie, Bernard 2007. It's All About Time! Modern Drummer. USA: 76-80, 82, 85, 87, 89.

Rautiainen, Tommi 2006. Groove In. Helsinki: Riffi julkaisut.

Riley, Jim 2012. Modern Drummer. Practicing With a Metronome. [Verkkodokumentti] Saatavuus < http://www.moderndrummer.com/site/2012/05/practicing-with-metronome/?utm_content=bufferac902&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer#_> (luettu 1.1.2015)

Weckl, Dave 2007. It's All About Time! Modern Drummer. USA: 76-80, 82, 85, 87, 89.

Wells, Paul 2006. Working With a Metronome – 8 Ways to Dramatically Improve Your Time. Modern Drummer. USA: 126-127.

Harjoittelumallit

Kaikki esimerkit ovat 4/4-osa tahtilajissa.

The image displays ten musical staves, each containing a different rhythmic exercise in 4/4 time. The exercises are as follows:

- Staff 1: A sequence of rhythmic patterns including quarter notes, eighth notes, and quarter rests, with repeat signs.
- Staff 2: A sequence of eighth notes and quarter notes, with repeat signs.
- Staff 3: A sequence of eighth notes with triplet markings (indicated by a '3' and a bracket) over groups of three notes, with repeat signs.
- Staff 4: A sequence of quarter notes and quarter rests, with repeat signs.
- Staff 5: A sequence of quarter notes and quarter rests, with a triplet of quarter notes marked with a '3' and a bracket.
- Staff 6: A sequence of quarter notes and quarter rests, with a seven-measure rest marked with a '7' and a horizontal line, and an eleven-measure rest marked with an '11' and a horizontal line.
- Staff 7: A sequence of quarter notes and quarter rests, with repeat signs.
- Staff 8: A sequence of quarter notes and quarter rests, with repeat signs.
- Staff 9: A sequence of quarter notes and quarter rests, with a section of diagonal slashes indicating a rest, with repeat signs.
- Staff 10: A sequence of quarter notes and quarter rests, with a four-measure rest marked with a '4' and a horizontal line.

Ääniteliite

Raita 1. 1/8-osa klikki

Raita 2. 1/4-osa klikki

Raita 3. 1/4-osa klikki 4/4-osa tahdin iskuilla 2. Ja 4.

Raita 4. 1/4-osa klikki 4/4-osa tahdin iskuilla 1. Ja 3.

Raita 5. 1/8-osa klikki takapotkulla

Raita 6. 1/16-osa klikki toisella 1/16-osalla

Raita 7. 1/16-osa klikki neljännellä 1/16-osalla

Raita 8. 1/8-osa klikki triolin kolmannella 1/8-osalla

Raita 9. 1/8-osa klikki triolin toisella 1/8-osalla

Raita 10. 1/8-osa klikki 4/4-osa tahdin iskujen 2. ja 4. takapotkulla

Raita 11. 1/8-osa klikki 4/4-osa tahdin iskujen 1. ja 3. takapotkulla

Raita 12. 1/8-osa klikki 4/4-osa tahdin 1. takapotkulla

Raita 13. 1/8-osa klikki 4/4-osa tahdin 2. takapotkulla

Raita 14. 1/8-osa klikki 4/4-osa tahdin 3. takapotkulla

Raita 15. 1/8-osa klikki 4/4-osa tahdin 4. takapotkulla

Raita 16. 1/4-osa klikki tahdin ykkösellä

Raita 17. 1/4-osa klikki kahden tahdin sekvenssin ykkösellä